

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

หลังจากที่ประเทศไทยประสบกับปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจตกต่ำ จากสภาวะดังกล่าวทำให้รัฐบาลได้วิเคราะห์ถึงสาเหตุและแนวทางการแก้ไข พบว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เศรษฐกิจไทยเกิดวิกฤตก็คือ มาตรฐานการบัญชีของไทยไม่มีความรัดกุมเพียงพอ ทำให้ภาคธุรกิจไม่มีสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่กิจการ ทำให้ไม่สามารถตั้งรับและป้องกันวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นได้ โดยการแก้ไขมาตรฐานการบัญชีนี้มีวัตถุประสงค์ให้บริษัทได้มีการจัดทำงบการเงิน ที่แสดงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินที่แท้จริงของกิจการอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อที่จะสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงธุรกิจอย่างถูกต้องและเหมาะสม

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด เป็นบริษัทในกลุ่มของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2504 และเมื่อการก่อสร้างโรงกลั่นน้ำมันดิบส่วนแรกเสร็จสมบูรณ์บริษัทได้เริ่มดำเนินการ กลั่นน้ำมันในปี พ.ศ. 2507 บริษัท ไทยออยล์ จำกัดเป็นโรงกลั่นน้ำมันที่มีประสิทธิภาพในการผลิตสูงโดยมีความสามารถในการกลั่นน้ำมันดิบถึงประมาณ 220,000 บาร์เรลต่อวัน นอกจากนี้บริษัทยังมีบริษัทย่อยซึ่งมีธุรกิจหลัก ได้แก่ ธุรกิจ โรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า และให้บริการขนส่งสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์น้ำมันปิโตรเลียมโดยทางเรือ ในปี 2538 บริษัท ไทยออยล์ จำกัด ได้ตีราคาสินทรัพย์เพิ่มขึ้นโดยผู้ประเมินอิสระ และในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำ บริษัท ไทยออยล์ จำกัด ได้ประสบปัญหา ปรากฏว่าบริษัทไทยออยล์มีผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ จึงมีความจำเป็นต้องลดกำลังการผลิตลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเมื่อพิจารณาแนวโน้มระยะสั้นแล้ว เชื่อว่าอัตรากำไรขั้นต้นของการกลั่นจะยังคงลดต่ำลงอีก ซึ่งชี้ให้เห็นว่าโรงกลั่นน้ำมันและสินทรัพย์อื่นที่เกี่ยวข้องกับบริษัทอาจมีการด้อยค่า ผู้บริหารบริษัทจึงได้มีมติให้รับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์ในงบการเงิน ปี 2542 และในงบการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 ผู้บริหารได้แก้ไขอัตราคิดลดก่อนภาษีเงินได้เป็นร้อยละ 8 จากเดิมที่ใช้อัตราคิดลดก่อนภาษีเงินได้เป็นร้อยละ 10 คำนวณจากอัตราตัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของต้นทุนการกู้ยืมของบริษัท ในการนี้บริษัทจึงกลับรายการ ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ได้มุ่งประเด็นที่จะศึกษาผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการที่บริษัท ไทยออยล์ ได้นำมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ มาใช้ในการจัดทำบัญชีและงบการเงิน โดยจะเป็นการตีความ อธิบายรายละเอียดพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ รวมถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของบริษัท ไทยออยล์ จำกัดในเรื่องที่เกี่ยวกับการด้อยค่าของสินทรัพย์ เพื่อนักบัญชี ผู้สอบบัญชีและผู้สนใจทั่วไปมีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ และสามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินงานขององค์กรได้ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาถึงวิธีการ แนวทางปฏิบัติทางการบัญชี ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ รวมถึงการศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของบริษัท ไทยออยล์ จำกัดในเรื่องที่เกี่ยวกับ การด้อยค่าของสินทรัพย์

1.3. ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1.3.1. ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาถึงวิธีการ แนวทางปฏิบัติทางการบัญชี ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ เงื่อนไขของการด้อยค่า รวมทั้งวิธีการรับรู้และวัดค่าในทางบัญชี การกลั่นรายการบัญชีขาดทุนจากการด้อยค่า รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ด้อยค่า พร้อมทั้งการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของธุรกิจ สำหรับเรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ และกรณีศึกษาวิธีการปฏิบัติทางการบัญชี ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ ของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด โดยนำงบการเงินและข้อมูลการจัดทำบัญชีเกี่ยวกับการด้อยค่า แสดงแนวทางปฏิบัติในการนำมาตรฐานการบัญชีมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น

1.3.2. การศึกษาและการเก็บข้อมูล

ศึกษาจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

จากการสอบถามจากผู้จัดทำข้อมูลในการจัดทำงบการเงินและผู้สอบบัญชีของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด ในเรื่องการค้าของสินทรัพย์

ศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ทำการศึกษาจากมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 เรื่อง การค้าของสินทรัพย์ รวมถึงงบการเงิน ข้อมูลและวิธีการปฏิบัติทางการบัญชี ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 เรื่อง การค้าของสินทรัพย์ ของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด

1.3.3. นิยามศัพท์

แนวปฏิบัติทางการบัญชี หมายถึง วิธีการของนักบัญชี หรือผู้สอบบัญชีที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

รายการขาดทุนจากการค้า หมายถึง จำนวนของราคาตามบัญชีที่สูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์

1.4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อทราบถึงสาเหตุ และแนวทางปฏิบัติทางการบัญชี ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 เรื่อง การค้าของสินทรัพย์ รวมถึงการศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการค้าของสินทรัพย์